

Latvijas Bankas noteikumu projekta "Procentu likmju riska netirdzniecības portfelī un kredītriska starpības riska netirdzniecības portfelī pārvaldīšanas noteikumi" anotācija

Nosaukums	Procentu likmju riska netirdzniecības portfelī un kredītriska starpības riska netirdzniecības portfelī pārvaldīšanas noteikumi
Dokumenta veids	Latvijas Bankas noteikumi
Izdošanas pamatojums	Kredītiestāžu likuma 34. ² panta ceturrtā daļa, 50. panta otrā daļa, 101. ³ panta piektā daļa
Mērķis un būtība	<p>Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 20. maija direktīva (ES) 2019/878, ar ko direktīvu 2013/36/ES groza attiecībā uz atbrīvotajām sabiedrībām, finanšu pārvaldītājsabiedrībām, jauktām finanšu pārvaldītājsabiedrībām, atalgojumu, uzraudzības pasākumiem un pilnvarām, kā arī kapitāla saglabāšanas pasākumiem (turpmāk – Direktīva Nr. 2019/878) nosaka jaunas prasības attiecībā uz procentu likmju riska netirdzniecības portfelī (turpmāk – procentu likmju risks) pārvaldīšanu un kredītriska starpības riska netirdzniecības portfelī (turpmāk – kredītriska starpības risks) novērtēšanu un pārraudzību.</p> <p>Direktīvas Nr. 2019/878 prasības ir ieviestas Kredītiestāžu likumā.</p> <p>Procentu likmju riska pārvaldīšana un kredītriska starpības riska novērtēšana un pārraudzība nav regulēta saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija regulas (ES) Nr. 575/2013 par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm, un ar ko groza regulu (ES) Nr. 648/2012 (turpmāk – Regula Nr. 575/2013) prasībām.</p> <p>Lai nodrošinātu vienveidīgu normu piemērošanu visās Eiropas Savienības dalībvalstīs, Direktīva Nr. 2019/878 deleģē Eiropas Komisijai un Eiropas Banku iestādei tiesības izdot attiecīgi regulatīvos tehniskos standartus un pamatnostādnes.</p> <p>Līdz ar to Eiropas Banku iestāde:</p> <p>1) ir izstrādājusi un 2022. gada 20. oktobrī publiskojusi regulatīvā tehniskā standarta projektu (https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/document_library/Publications/Draft%20Technical%20Standards/2022/EBA-RTS-2022-10%20RTS%20on%20SOTs/1041756/Final%20draft%20RTS%20on%20SOTs.pdf), kas nosaka prasības uzraudzības satricinājuma scenārijiem (<i>supervisory shock scenarios</i>), kopējiem modelēšanas un parametru pieņēmumiem, kā arī ievērojama neto procentu ienākumu samazinājuma aprēķināšanai uzraudzības satricinājuma scenāriju ietvaros (turpmāk – standarts attiecībā uz uzraudzības satricinājuma scenārijiem). Pēc apstiprināšanas Eiropas Komisijā standarta attiecībā uz uzraudzības satricinājuma scenārijiem prasības, mainot tā statusu pret Komisijas deleģēto regulu, būs Eiropas Savienībā tieši piemērojamas prasības;</p> <p>2) ir izstrādājusi un 2022. gada 20. oktobrī publiskojusi regulatīvā tehniskā standarta projektu (https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/document_library/Publications/Draft%20Technical%20Standards/2022/EBA-RTS-2022-09%20RTS%20on%20SA/1041755/)</p>

Final%20draft%20RTS%20on%20SA.pdf), kurā noteikta standartizētā metodoloģija un vienkāršotā standartizētā metodoloģija (ja iestāde Regulas Nr. 575/2013 4. panta 1. punkta 145. apakšpunkta izpratnē ir identificēta kā maza un nesarežģīta iestāde) procentu likmju riska novērtēšanai (turpmāk – standarts attiecībā uz standartizēto metodoloģiju). Pēc apstiprināšanas Eiropas Komisijā standarta attiecībā uz standartizēto metodoloģiju prasības, mainot tā statusu pret Komisijas deleģēto regulu, būs Eiropas Savienībā tieši piemērojamas prasības;

3) ir izstrādājusi un publiskojuši pamatnostādnes EBA/GL/2022/14 "Pamatnostādnes, kas ir izdotas, pamatojoties uz Direktīvas 2013/36/ES 84. panta 6. punktu, un kurās ir precizēti kritēriji tādu risku identificēšanai, novērtēšanai, pārvaldībai un mazināšanai, kas izriet no iespējamajām procentu likmju izmaiņām, kā arī kritēriji kredītriska starpības riska novērtēšanai un uzraudzībai saistībā ar iestāžu netirdzniecības portfeļu darbībām" (turpmāk – pamatnostādnes).

Pamatojoties uz Kredītiestāžu likumā noteikto deleģējumu un tiesībām un lai pilnveidotu un papildinātu procentu likmju riska pārvaldīšanas un kredītriska starpības riska novērtēšanas un pārraudzības iestādēs prasības un kārtību, t. sk. saskaņā ar pamatnostādņu prasībām un ņemot vērā apstiprināšanas procesā esošā standarta attiecībā uz uzraudzības satricinājuma scenārijiem un standarta attiecībā uz standartizēto metodoloģiju prasības, kā arī lai stiprinātu iestāžu noturību pret potenciālajiem satricinājumiem nākotnē, Latvijas Banka ir izstrādājusi noteikumu projektu "Procentu likmju riska netirdzniecības portfeli un kredītriska starpības riska netirdzniecības portfeli pārvaldīšanas noteikumi" (turpmāk – noteikumu projekts).

Līdz šim procentu likmju riska pārvaldīšanas kārtību regulēja Finanšu un kapitāla tirgus komisijas (kuras pēctecību saskaņā ar Latvijas Bankas likumu nodrošina Latvijas Banka) 2020. gada 20. oktobra normatīvie noteikumi Nr. 190 "Procentu likmju riska pārvaldīšanas, ekonomiskās vērtības samazinājuma aprēķināšanas un procentu likmju riska termiņstruktūras pārskata sagatavošanas normatīvie noteikumi", kuri ar noteikumu projekta spēkā stāšanos zaudēs spēku.

Noteikumu projekta prasības būs saistošas Latvijā reģistrētām kredītiestādēm, Kredītiestāžu likuma 11.² pantā minētajām ieguldījumu brokeru sabiedrībām, respektīvi, 1. klases ieguldījumu brokeru sabiedrībām, un tām ieguldījumu brokeru sabiedrībām, kas minētas Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 27. novembra regulas (ES) 2019/2033 par prudenciālajām prasībām ieguldījumu brokeru sabiedrībām un ar ko groza regulas (ES) Nr. 1093/2010, (ES) Nr. 575/2013, (ES) Nr. 600/2014 un (ES) Nr. 806/2014 1. panta 2. un 5. punktā, respektīvi, 1."- klases ieguldījumu brokeru sabiedrībām (turpmāk kopā – iestāde). Iestādēm, kuru uzraudzību veic Eiropas Centrālā banka un kurām ir saistošas Eiropas Centrālās bankas noteiktās prasības procentu likmju riska pārvaldīšanai un kredītriska starpības riska novērtēšanai un pārraudzībai, noteikumu projekts būs jāpiemēro, ja Eiropas Centrālā banka nav noteikusi savas prasības procentu likmju riska pārvaldīšanai un kredītriska starpības riska novērtēšanai un pārraudzībai.

Noteikumu projekts paredz prasību ievērošanu iestādes individuālā un prudenciālās konsolidācijas grupas līmenī vai subkonsolidēti Regulas Nr. 575/2013 izpratnē.

Noteikumu projekts paredz šādas procentu likmju riska pārvaldīšanas un kredītriska starpības riska novērtēšanas un pārraudzības prasības, kas saistītas ar pamatnostādņu ieviešanu:

1) precizētas pret procentu likmju izmaiņām jutīgo instrumentu, ekonomiskās vērtības, atlikušā termiņa, kā arī procentu likmju riska sastāvdaļu, respektīvi, bāzes riska, starpības riska, izvēles riska, definīcijas;

2) noteiktas jaunas definīcijas tādiem terminiem kā "pret kredītriska starpības izmaiņām jutīgie instrumenti", "tirgus likviditātes starpība", "tirgus kredītriska starpība", "nosacījuma naudas plūsmas modelēšana", "beznosacījuma naudas plūsmas modelēšana", "vērtības samazināšanās bilance", "būtiskā valūta", "jutīguma analīze" un "scenārija analīze";

3) noteikta procentu likmju riska un kredītriska starpības riska stratēģijas loma un nozīme, kā arī būtiskākā stratēģijas dokumentā ietveramā informācija;

4) precizētas prasības attiecībā uz iekšējiem normatīvajiem dokumentiem procentu likmju riska un kredītriska starpības riska stratēģijas īstenošanai;

5) paredzētas prasības procentu likmju riska limitu sistēmai, kas nodrošina iestādes procentu likmju riska politikas īstenošanu saskaņā ar procentu likmju riska stratēģiju un vēlmi uzņemt risku;

6) precizēts atbildības un pienākumu, t. sk. padomes un valdes locekļu pienākumu, sadalījums iestādes procentu likmju riska pārvaldīšanā un kredītriska starpības riska novērtēšanā un pārraudzībā;

7) paredzētas prasības iekšējā audita funkcijas veicējam vai ārējā audita veicējam regulāri veikt procentu likmju riska pārvaldīšanas un kredītriska starpības riska novērtēšanas un pārraudzības procesa pārbaudes un tā efektivitātes izvērtējumu, papildus veicot informācijas sistēmu, t. sk. datu kvalitātes, pārbaudi;

8) noteiktas prasības vadības informācijas sistēmas izveidei;

9) noteikts, ka iestāde regulāri, bet ne retāk kā reizi kalendārā gada ceturksnī un katru reizi, kad iestādes rīcībā nonāk informācija, kas norāda uz procentu likmju riska un kredītriska starpības riska profila pasliktināšanos, sagatavo procentu likmju riska un kredītriska starpības riska pārskatus iestādes attiecīgā līmeņa vadībai, t. sk. noteiktas minimālās prasības procentu likmju riska un kredītriska starpības riska pārskatā iekļaujamai informācijai;

10) noteiktas prasības informācijas tehnoloģiju sistēmām;

11) noteiktas prasības procentu likmju riska novērtēšanas metodēm un kārtībai, izmantojot iekšējās sistēmas, t. sk. noteiktas prasības attiecībā uz modelēšanas un uzvedības pieņēmumiem, kā arī noteiktas prasības procentu likmju riska stresa testēšanai, kritisko situāciju novērtējumam un pasākumiem to nepieļaušanai vai novēršanai. Ar noteikumu projekta 56.1. un 56.2. apakšpunktā un 63. punktā minēto tieši piemērojamo Eiropas Savienības tiesību aktu ir domāts standarts attiecībā uz

	<p>standartizēto metodoloģiju, kura statuss pēc apstiprināšanas Eiropas Komisijā tiks mainīts pret Komisijas deleģēto regulu. Noteikumu projekta 63. punktā minētie būtiskuma sliekšņi ir standarta attiecībā uz standartizēto metodoloģiju 7. panta 12. punktā, 8. panta 2. punktā, 9. panta 4. punktā, 11. panta 3. punktā un 21. panta 1. punktā noteiktās būtiskuma robežvērtības. Ar noteikumu projekta 58. punktā un 71.2. apakšpunktā minēto tieši piemērojamo Eiropas Savienības tiesību aktu ir domāts standarts attiecībā uz satricinājuma scenārijiem, kura statuss pēc apstiprināšanas Eiropas Komisijā tiks mainīts pret Komisijas deleģēto regulu;</p> <p>12) definētas prasības attiecībā uz procentu likmju riska un kredītriska starpības riska novērtēšanā izmantoto modeļu validāciju un attiecīgā modeļa riska novērtēšanu;</p> <p>13) noteiktas prasības kredītriska starpības riska novērtēšanai un pārraudzībai;</p> <p>14) paredzētas prasības procentu likmju riska un kredītriska starpības riska segšanai nepieciešamā kapitāla apmēra noteikšanai;</p> <p>15) noteikti kritēriji un kārtība, kā konstatējams, ka iestādes īstenotās iekšējās sistēmas procentu likmju riska novērtēšanai nav apmierinošas Kredītiestāžu likuma 49.² panta izpratnē.</p>
<p>Legitīmais mērķis</p>	<p>Noteikumu projekta legitīmais mērķis ir citu personu tiesību aizsardzība un sabiedrības labklājības nodrošināšana.</p> <p>Šo pamattiesību aizsardzību Latvijas Banka īsteno, nodrošinot finanšu tirgus uzraudzību, kurai ir vitāla nozīme finanšu sistēmas un ekonomiskajā attīstībā, iespējami pilnīgākajā veidā, lai veicinātu sabiedrības uzticēšanos finanšu tirgum un Latvijas Bankai kā konkrēto finanšu tirgus dalībnieku uzraugam, kas nodrošina konkrēto finanšu tirgus dalībnieku tiesisku un sabiedrības interesēm atbilstošu darbību.</p> <p>Indivīdam kā finanšu tirgus sistēmas daļai ir būtiski apzināties un saņemt to aizsardzības līmeni, kuru tam nodrošina finanšu tirgus uzraugs jeb Latvijas Banka, un attiecīgi Latvijas Banka finanšu tirgus uzrauga lomā ir atbildīga par tādu pasākumu veikšanu, kas aizsargā indivīda pamattiesības. Respektīvi, indivīds ir tiesīgs paļauties uz finanšu sistēmas taisnīgu uzraudzību, pretējā gadījumā indivīdam zūd uzticība finanšu sistēmai un motivācija būt šīs sistēmas dalībniekam.</p> <p>Nosakot tirgus dalībniekiem prasības un veicot prasību ievērošanas pārbaudes, Latvijas Banka nodrošina tai Latvijas Bankas likumā noteikto pienākumu – veicināt ieguldītāju un noguldītāju interešu aizsardzību un finanšu tirgus ilgtspējīgu attīstību un stabilitāti – izpildi. Respektīvi, atbilstoši veikta procentu likmju riska pārvaldīšana un kredītriska starpības riska novērtēšana un pārraudzība nodrošina, ka tirgus dalībnieks izprot un adekvāti novērtē procentu likmju riska un kredītriska starpības riska līmeni un atbilstoši reaģē uz pārmaiņām uzņēmējdarbības vides apstākļos, pareizi uzrāda kapitāla pietiekamības un citus regulējošajās prasībās noteiktos rādītājus, kā arī veicina tirgus dalībnieka darbības efektivitāti, orientēšanos uz ilgtspējīgu ilgtermiņa attīstību, piesardzīgu risku pārvaldīšanu un neatkarīgu lēmumu pieņemšanu.</p>

<p>Samērīgums</p>	<p>Lai izvērtētu, vai pieņemtā tiesību norma atbilst samērīguma principam, jānoskaidro: pirmkārt, vai lietotie līdzekļi ir piemēroti leģitīmā mērķa sasniegšanai; otrkārt, vai šāda rīcība ir nepieciešama, t. i., vai mērķi nevar sasniegt ar citiem, indivīda tiesības un likumiskās intereses mazāk ierobežojošiem līdzekļiem; treškārt, vai prasības ir samērīgas jeb atbilstošas, t. i., vai labums, ko iegūs sabiedrība, ir lielāks par indivīda tiesībām un likumiskajām interesēm nodarīto zaudējumu. Ja, izvērtējot tiesību normu, tiek atzīts, ka tā neatbilst kaut vienam no šiem kritērijiem, tad tā neatbilst arī samērīguma principam un ir prettiesiska.</p> <p>Nosakot tirgus dalībniekiem vienotas prasības, kā arī kvalitatīvus un kvantitatīvus kritērijus procentu likmju riska pārvaldīšanas un kredītriska starpības riska novērtēšanas un pārraudzības sistēmu izveidei, tiek nodrošināta vienota tirgus dalībnieku izpratne un pieeja regulējošo prasību interpretācijai un piemērošanai. Ja tirgus dalībnieki neveic procentu likmju riska pārvaldīšanu un kredītriska starpības riska novērtēšanu un pārraudzību atbilstoši normatīvo aktu prasībām, tas var ietekmēt tirgus dalībnieku kapitāla pietiekamības rādītāju aprēķina pareizību, kā arī citu regulējošajās prasībās noteikto darbības rādītāju pareizību un izpildi un radīt operacionālos un reputācijas riskus. Lai nodrošinātu ieguldītāju un noguldītāju interešu aizsardzību un finanšu tirgus stabilitāti, ir būtiski pēc iespējas mazināt un novērst minētos riskus. Līdz ar to atbilstošākais veids, kā noteikt tirgus dalībniekiem vienotas prasības procentu likmju riska pārvaldīšanai un kredītriska starpības riska novērtēšanai un pārraudzībai, ir izdot tirgus dalībniekiem saistošus noteikumus. Citas alternatīvas jautājuma noregulēšanai un vienotu prasību noteikšanai nebūtu efektīvas un nesasniegtu izvirzīto mērķi, jo nenodrošinātu vienveidīgu piemērošanu.</p> <p>Ar noteikumu projektu, nosakot prasības, kas ietveramas tirgus dalībnieka procentu likmju riska un kredītriska starpības riska stratēģijā un citos iekšējos normatīvajos dokumentos, kā arī prasības procentu likmju riska pārskatā un kredītriska starpības riska pārskatā iekļaujamajai informācijai, tiek nodrošināta iespēja pašam tirgus dalībniekam kvalitatīvāk kontrolēt tam piemītošo procentu likmju risku un kredītriska starpības risku, kā arī iespēja novērtēt procentu likmju riska un kredītriska starpības riska ekspozīciju, kuru tirgus dalībnieks uzskata par iespējamu uzņemties, ņemot vērā tā darbības attīstības stratēģiju, pašreizējos un prognozējamos uzņēmējdarbības vides apstākļus un spēju pārvaldīt procentu likmju risku un novērtēt un pārraudzīt kredītriska starpības risku.</p> <p>Izraugoties piemērotāko līdzekli leģitīmā mērķa sasniegšanai, Latvijas Banka izvērtēja, ka nebūtu atbilstoši izdot, piemēram, zemāka ranga normatīvos aktus, kuri nebūtu tirgus dalībniekam juridiski saistoši. Turklāt noteikumu projekta izstrādi pilnvarojošās normas skaidri norāda uz noteikumu izstrādi. Vienlaikus ar noteikumu projektu tiek noteiktas prasības, kuras Latvijas Banka uzraudzības ietvaros var konkrēti kontrolēt un nepieciešamības gadījumā par konkrētu prasību pārkāpumu piemērot tirgus dalībniekam korektīvos pasākumus vai sankcijas.</p> <p>Ņemot vērā iepriekš minētos apstākļus, sabiedrības ieguvums būs lielāks par papildu slogu un resursu ieguldījumu (ņemot vērā jau esošās prasības), kas konkrētajam tirgus dalībniekam varētu rasties ar</p>
--------------------------	---

	<p>uzliktajiem pienākumiem, un tos atsver sagaidāmie ilgtermiņa ieguvumi stabilāka finanšu sektora veidā. Respektīvi, normatīvais akts kopumā un tajā ietvertās tiesību normas atbilst samērīguma principam, jo, pirmkārt, ar noteikumu projekta ieviešanu tiek sasniegts leģitīmais mērķis (citu personu tiesību un sabiedrības labklājības aizsardzība) un, otrkārt, nav iespējams pēc būtības īstenot citu personu tiesību un sabiedrības labklājības aizsardzību ar citiem līdzekļiem, kā arī nepastāv tādi alternatīvi līdzekļi, kas sasniegtu leģitīmo mērķi tādā pašā kvalitātē.</p>
Spēkā stāšanās	<p>Noteikumu projekts stāsies spēkā 2023. gada 31. decembrī.</p> <p>Noteikumu projekta 56.1. un 56.2. apakšpunktu, 58. un 63. punktu un 71.2. apakšpunktu iestādes piemēros ar dienu, kad stāsies spēkā tajos minētie tieši piemērojamie Eiropas Savienības tiesību akti, respektīvi, standarts attiecībā uz uzraudzības satricinājuma scenārijiem un standarts attiecībā uz standartizēto metodoloģiju, kuru statuss pēc apstiprināšanas Eiropas Komisijā tiks mainīts pret Komisijas deleģētajām regulām un kuri būs Eiropas Savienībā tieši piemērojamie tiesību akti.</p>
Ietekme uz Latvijas Bankas budžetu	<p>Normatīvā akta izdošana neietekmēs Latvijas Bankas budžeta ieņēmumus un izdevumus.</p>
Administratīvā sloga un izmaksu novērtējums (tirgus dalībniekiem)	<p>Noteikumu projektā ietvertās prasības, t. sk. prasības saistībā ar pārmaiņām iekšējos procesos, radīs papildu administratīvo slogu tirgus dalībniekiem, uz kuriem ir attiecināmas noteikumu projekta prasības.</p> <p>Administratīvās izmaksas precīzi nav aprēķināmas, jo tirgus dalībnieku administratīvās izmaksas šajā gadījumā atkarīgas no vairākiem faktoriem, piemēram, no tā, vai noteikumu prasību ieviešanai tirgus dalībnieks izmantos iekšējos vai ārējos resursus, vai tirgus dalībnieks ir Regulas Nr. 575/2013 4. panta 1. punkta 145. apakšpunkta izpratnē identificēts kā maza un nesarežģīta iestāde vai ne, un citiem faktoriem.</p> <p>Prognozējams, ka tirgus dalībnieku administratīvās izmaksas būs samērojamas ar tirgus dalībnieka procentu likmju riska pārvaldīšanas un kredītriska starpības riska novērtēšanas un pārraudzības procesa izvēli, kā arī būs proporcionālas tirgus dalībnieku iespējām un ieguvumiem no procentu likmju riska pārvaldīšanas un kredītriska starpības riska novērtēšanas un pārraudzības.</p>
Saistītie dokumenti	<p>Pēc noteikumu projekta stāšanās spēkā spēku zaudēs Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2022. gada 20. oktobra normatīvie noteikumi Nr. 190 "Procentu likmju riska pārvaldīšanas, ekonomiskās vērtības samazinājuma aprēķināšanas un procentu likmju riska termiņstruktūras pārskata sagatavošanas normatīvie noteikumi".</p> <p>Noteikumu projekts papildus neskar citus procesus, bet tam ir cieša saikne ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 1. decembra normatīvajos noteikumos Nr. 227 "Iekšējās kontroles sistēmas izveides normatīvie noteikumi" noteiktajiem principiem attiecībā uz vispārīgajiem tirgus dalībnieka darbības risku pārvaldīšanas kritērijiem, kā arī attiecībā uz kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesu.</p> <p>Papildus noteikumu projektam ir cieša saikne ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 3. novembra normatīvajos noteikumos</p>

	Nr. 209 "Kapitāla un likviditātes pietiekamības novērtēšanas procesa izveides normatīvie noteikumi" noteiktajām prasībām, kas tirgus dalībniekiem ir jāpiemēro kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesā.
Saskaņošana ar Eiropas Centrālo banku	Noteikumu projektu nav nepieciešams saskaņot ar Eiropas Centrālo banku.
Saskaņošana ar citām publiskām un privātām personām	<p>Noteikumu projekts tika publicēts Latvijas Bankas tīmekļvietnes www.bank.lv sadaļā "Sabiedrības līdzdalība", un sabiedrībai bija iespēja piedalīties tā apspriešanā.</p> <p>Vienlaikus par noteikumu projektu un notiekošo sabiedrības līdzdalību individuāli tika informēta Latvijas Finanšu nozares asociācija, kā arī ārpus asociācijām esošie finanšu tirgus dalībnieki, kuriem būs saistoša noteikumu projektā ietverta prasību izpilde.</p> <p>Noteikumu projekts tika iesniegts izskatīšanai Latvijas Bankas konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēdē.</p>
Saskaņošanas rezultāti	<p>Saskaņošanas procesā un sabiedrības līdzdalības gaitā saņemti divi komentāri no tirgus dalībniekiem, kas ierosināja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pārcelt noteikumu projekta spēkā stāšanās laiku no 2023. gada 30. septembra uz 2023. gada 31. decembri; 2) noteikt noteikumu projekta 81.7. apakšpunktā ietvertu prasību par reverso stresa testēšanu par izvēles iespēju. <p>Latvijas Banka ir iepazinusies ar Latvijas Finanšu nozares asociācijas un akciju sabiedrības "Rietumu Banka" priekšlikumiem un sniegusi komentārus, kas ir atspoguļoti noteikumu projekta anotācijas pielikumā.</p> <p>Latvijas Bankas konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēdē 2023. gada 15. novembrī par noteikumu projektu netika saņemti viedokļi, vērtējumi vai priekšlikumi. Līdz ar to tika atbalstīta noteikumu projekta iesniegšana apstiprināšanai Latvijas Bankas padomē.</p>

Pielikums
Latvijas Bankas noteikumu projekta
"Procentu likmju riska netirdzniecības portfelī un kredītriska
starpības riska netirdzniecības portfelī pārvaldīšanas noteikumi" anotācijai

Sabiedrības līdzdalības laikā saņemto priekšlikumu par Latvijas Bankas noteikumu projektu "Procentu likmju riska netirdzniecības portfelī un kredītriska starpības riska netirdzniecības portfelī pārvaldīšanas noteikumi" apkopojums

Latvijas Banka 2023. gada 30. martā publiskoja noteikumu "Procentu likmju riska netirdzniecības portfelī un kredītriska starpības riska netirdzniecības portfelī pārvaldīšanas noteikumi" projektu (turpmāk – noteikumu projekts) sabiedrības līdzdalībai, proti, komentāru, motivētu priekšlikumu vai iebildumu sniegšanai līdz 2023. gada 14. aprīlim.

Latvijas Finanšu nozares asociācija un akciju sabiedrība "Rietumu Banka" ir iepazinusies ar Latvijas Bankas sagatavoto noteikumu projektu un kopumā to atbalsta, sniedzot šādus komentārus:

Nr. p. k.	Sabiedrības līdzdalībai nodotā projekta redakcija (konkrēta punkta redakcija)	Izteiktais iebildums (priekšlikums) par projekta konkrēto punktu, norādot sabiedrības pārstāvi	Latvijas Bankas viedoklis par izteikto iebildumu (priekšlikumu) un norāde, vai tas ņemts vērā
1.	113. Noteikumi stājas spēkā 2023. gada 30. septembrī.	Ierosinām pārcelt noteikumu stāšanās spēkā laiku no 2023. gada 30. septembra uz vēlāku laiku ar aprēķinu, ka pirmais pārskatu datums būtu par stāvokli uz 2023. gada 31. decembri.	Ņemts vērā. Jaunā redakcija: 113. Noteikumi stājas spēkā 2023. gada 31. decembrī.
2.	81. Izstrādājot procentu likmju riska stresa testēšanas metodoloģiju un veicot stresa testēšanu, iestāde nodrošina: 81.1. dažādu procentu likmju, t. sk. ienesīguma līknes slīpuma un aprišu, izmaiņu stresa testus (paralēlas un neparalēlas izmaiņas);	Ierosinām noteikt noteikumu 81.7. punktā noteikto prasību par reverso stresa testēšanu par izvēles iespēju, jo stresa testus ir jāizvēlas atbilstoši bankas riska profilam, ņemot vērā, cik šis risks ir būtisks katrai konkrētai bankai.	Nav ņemts vērā. Skaidrojums. Noteikumu projekta 5. punkts jau paredz, ka, piemērojot noteikumu projektā ietvertās prasības un veidojot savai darbībai piemērotu procentu likmju riska netirdzniecības portfelī (turpmāk – procentu likmju risks) pārvaldīšanas sistēmu, tostarp, brīvi izvēloties vienu no procentu likmju riska novērtēšanas pieejām (vienkāršotā standartizētā metodoloģija, ievērojot nosacījumus, standartizētā metodoloģija, iekšējās sistēmas),

<p>81.2. stresa testus par izmaiņām pieņēmumos par procentu likmju izmaiņu korelāciju un pašu kapitāla elementiem, kā arī par aktīvu un pasīvu posteņu uzvedību, t. sk. tādus stresa testus, kuros pieņēmumi (piemēram, uzvedības pieņēmumi) paši ir procentu likmju līmeņa izmaiņu funkcijas;</p> <p>81.3. pieņēmumu par nosacījuma vai beznosacījuma naudas plūsmas modelēšanas pieeju izmantošanu;</p> <p>81.4. diversifikācijas pieņēmumu pamatotības pienācīgu novērtēšanu;</p> <p>81.5. stresa testus, kas atspoguļo būtiskas izmaiņas galveno tirgus likmju savstarpējā sakarībā, lai novērtētu bāzes risku;</p> <p>81.6. negatīvu procentu likmju stresa testēšanas scenārijus un paredz iespējamību, ka negatīvas procentu likmes var asimetriski ietekmēt pret procentu likmju izmaiņām jutīgos instrumentus;</p> <p>81.7. reverso stresa testēšanu, lai:</p> <p>81.7.1. identificētu tādas negatīvās sekas, kā rezultātā var tikt būtiski apdraudēts iestādes kapitāls, ekonomiskā vērtība, finanšu rādītāji un neto procentu ienākumi, papildus ņemot vērā patiesajā vērtībā vērtēto instrumentu tirgus vērtības izmaiņas;</p> <p>81.7.2. apzinātu notikumus vai notikumu kombinācijas, kā rezultātā šo noteikumu 81.7.1. apakšpunktā minētās negatīvās sekas var iestāties;</p> <p>81.7.3. identificētu trūkumus procentu likmju riska ierobežošanas stratēģijās;</p> <p>81.7.4. noteiktu nepieciešamos koriģējošos pasākumus;</p> <p>81.8. īpašus stresa testus, kas ir raksturīgi iestādes biznesa modelim un darbības profilam.</p>		<p>iestāde ņem vērā proporcionalitātes principu, t. sk. iestādes lielumu, darbības raksturu, biznesa modeli, darbības stratēģiju, riska profilu un vispārējo pieeju risku pārvaldīšanai. Noteikumu projekta 81.7. apakšpunkta prasības par reverso stresa testēšanu ir attiecināmas tikai uz iestādēm, kas procentu likmju riska novērtēšanai izmantos iekšējās sistēmas, kuras ļauj iestādēm pašām aplēst savu procentu likmju risku. Noteikumu projekta 5. punktā minētā proporcionalitātes principa piemērošana ir spēkā arī attiecībā uz šo pieeju.</p>
---	--	---